

Valkonauha

4/2018

Kynttilät
syttyvät s.16

Annetaan lahjaksi
RAITIS JOULU s. 29

*Joulun
sylissä*

s. 14

Valkonauha 4/2018

Pääkirjoitus	3
Paikallisyhdistykset toimivat	4
Hengellinen kirjoitus	14
Runo puhuu	15
Kynttilät syttyvät	16
Kolme kysymystä yhteiskunnan päättäjälle	18
Kysymyksiä joulusta yhteiskunnan päättäjälle	20
Yhdessäoloa lautapeliä parissa	21
Lippuina nauhassa	23
Liisankodin joulu	24
Joulusauna "Saunahullun" näkökulmasta!	26
Runo puhuu	28
Annetaan itselle ja perheelle raitis joulu	29

Julkaisija: Suomen Valkonauhaliitto
Toimituksen osoite:
 Liisankatu 27 A 3, 00170 Helsinki
 puh. 091351 268
 www.suomenvalkonauhaliitto.fi
 irja.eskelinen@suomenvalkonauhaliitto.fi
Päätoimittaja: Tuulikki Perho
Toimitussihteeri: Irja Eskelinen
Toimituskunta: Tarja Heino, Arja Laiho,
 Marja Kariluoto, Anna-Mari Laine,
 Tuulikki Perho ja Pirjo Sipilä.
Taitto: Anne Tervahauta / Kuvitella
 Lehti ilmestyy neljänä numerona
 Tilaushinta 15 euroa vsk
Painopaikka: Eräsalon Kirjapaino Oy,
 Tampere
 ISSN-L 0355-7219, ISSN 0355-7219
 (painettu)
 ISSN 2242-0045 (verkkojulkaisu)
Etukannen kuva: Pixabay

Suomen Valkonauhaliitto – Förbundet Vita Bandet i Finland r.y.

Liitto on vuonna 1905 perustettu kristillisyhteiskunnallinen naisjärjestö, joka toimii yksilöiden, perheiden ja yhteiskunnan hyväksi. Liitto on jäsenenä World's Woman's Christian Temperance Unionissa. Liitto ottaa vastaan testamentteja ja lahjoituksia.

Pankkiyhteys: Danske Bank IBAN:FI98 8000 1100 0623 23

Puheenjohtaja

Sinikka Vilén, erityisdiakoni (eläk.)

Varapuheenjohtajat

Kotihoidon ohjaaja (eläk.) Elli Martikainen

Pankkivirkailija (eläk.) Tuulikki Perho

Pääsihteeri

Pastori Irja Eskelinen

Toimistos sihteeri

Nina Hurtamo

Liiton ylläpitämät

Valkonauhan Kotipesä Helsingissä

Liisankatu 27 A 3, 00170 Helsinki

puh. 091351 268

Opiskelijakoti Helsingissä

Snellmaninkatu 27 D 18, 00170 Helsinki

Suur-Helsingin Valkonauha ry:n ylläpitämä

Liisankoti

Luotsikatu 4 E, 00160 Helsinki

Valoa ja kiitollisuutta

On syksy. Puiden väriloisto hi-velee silmiä ja hoitaa sydäntä. Tulee virkistynyt ja iloinen olo. On luonnon viimeinen kukoistus ennen lepoon siirtymistä. On syksyn kultaa ympärillämme.

Syysaamut ovat kuulaita. Niissä voi nähdä syksyn hopean. Rippikouluikäisenä kirjoitin aineen, jossa vertasin elämän ehtoota syksyyn. Luojan sivellin maalaa ikääntyneen ihmisen hiukset hopeaan. Ne hohtavat usein lempeyttä.

Syksy sisältää koko elämän. Siinä on maatumisen tuoksu. Maahan pudonneet lehdet ovat kuolleita. Luonto siirtyy lepoon, mutta samalla se kantaa siällään tulevan kevään siemeniä.

Karhut aloittavat talviunensa, siilit horroksensa. Ihmiset viettävät hämäränhyssyä siniharmaan maiseman sy-leilyssä. On saatu varastoon syötäviä maan-, meren- ja metsänantimia. Vilja on kultaisena laareissa. Osa on pantu säästöön siemeneksi. Syysvilja on kyl-vetty. On levon hetki tai hehtinen har-rastusten hamuaminen.

Elän elämäni syksyä. On aika luopua luottamustehtävästä varapuheenjohta-jana. Työ jatkuu niin kuin se on tehnyt jo yli 120 vuotta. Minun on aika kiit-tää yhteisistä vuosista ja toivottaa Luo-ijan siunaamaa tulevaisuutta.

Kiitollisin terveisin ja hyvän joulun toivotuksin

TUULIKKI PERHO
 Varapuheenjohtaja

Suomen Valkonauhaliiton syyspäivät ja sääntömääräinen syyskokous järjestettiin Järvenpäässä Seurakuntaopistolla 13.–14.10. kooten yli 30 edustajaa eri puolilta Suomea. Lauan-taina työskenneltiin keskittyen strategiakauden 2018–2022 tavoitteisiin. Työskentelyä ohjasi valtiotieteen tohtori, kehittämisskonsultti **Karoliina Nivari** Kirkkopalveluista.

Päivän työskentelyn jälkeen päästiin rentoutumaan saunomisen ja virkistävän yhdessäolon merkeissä. Iltaohjelmasta vastasivat Oulun Valkonauhan jäsenet **Irmeli Kaipaisen**

johtamana. Tutustuimme toisiimme hauskojen leikkien avulla ja pääsimme myös laulamaan oikein täysin palkein laulujen tunnistamistehtävissä. Yhteistoimin syntyi iltapalahetki, jonka sujumisen varmistivat Lappeenrannan Valkonauhan taitavat valkonauhaisaret.

Sunnuntain aloitimme osallistumalla Tuusulan kirkossa Vanhusten Viikon teemamessuun. Ehdimme tutustua myös kirkon läheisyydessä sijaitsevaan kauniiseen jo vuonna 1640 perustettuun hautausmaahan ja vanhoihin hauta- muistomerkkeihin.

Sunnuntaina oli sääntömääräinen syyskokous, jonka avajana toimi liiton varapuheenjohtaja **Elli Martikainen** Lappeenrannasta. Hän nautti avauspuheessaan esille valkonauhalyön pitkän historian ja sen liittymisen Suomen kansan murroskausiin kuten vuoden 1918 sisällissotaan. **Ilkka Huhdan** toimittamassa teoksessa *Kirkko ja sisällissota 1918* tutkija **Pirjo Markkula** kirjoittaa otsikolla ”Kirkko, naiset ja sisällissota” alaotsikolla ”Haavoja parantamaan” seuraavaa: ”Sisällissodan päättymisen jälkeisenä viikkona Kotimaa-lehti kertoi tarkasti Helsingis-

sä toukokuun 27. ja 28. päivinä 1918 järjestetystä Suomen Valkonauhaliiton vuosikokouksesta seuraavaa:

’Valtakunnallisen liiton huomio kiinnittyi Kuopioon, jossa Valkonauha oli järjestysviranomaisten toivomuksesta ja heidän avustamana perustanut työsiirtolan työttömille naisille. Myös Mikkelin läheisyyteen oli perustettu kaksi vastaavaa laitosta. Sisällissotaa edeltävien vuosikymmenten hengessä valkonauhalaiset näkivät naisten työttömyyden suurimpana siveysriskinä suomalaisessa yhteiskunnassa. Valkonauha oli näin ottanut tehtäväkseen naisten valvonnan, mutta piti tarpeellisena myös miesten siveellisyyden edistämistä.’ Kotimaa-lehti kommentoi tuota vuosikokousta ja sen tiedonantoa hyvin myönteisesti. ’Vuosikokouksesta sai sen vaikutuksen, että Valkonauhan naiset ovat valveilla ja tuntevat syvästi velvollisuutensa. He tahtovat työskennellä näet Jumalan, kodin ja isänmaan hyväksi’, päätti lehti.”

Elli Martikainen loi avauksessaan katsauksen historiaan, joka sisälsi myös tunnustuksen valkonauhalyölle. Avausanojen päätteeksi Elli Martikainen toivotti siunattua kokousta ja toivoi työtä jatkettavan ”yhteen hiileen puhaltamalla”.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin **Pirjo Kivelä-Ristevirta** Helsingistä ja sihteeriksi kutsuttiin liiton pääsihteeriksi **Irja Eskelinen**. Kokouksessa hyväksyttiin toimintasuunni-

Vas. Elli Martikainen, Marjut Ropo-Lyytikäinen ja Pirjo Alatalo Lappeenrannan Valkonauhasta.

Vas. Teija Liljamo, Eila Hörkkö, Soili Castrén ja Maija-Liisa Mäkeläinen Helsingistä.

telma ja talousarvio vuodelle 2019 ja strategian toimeenpanosuunnitelma vuosille 2018–2022.

Jäsenmaksuihin hyväksyttiin pienet korotukset, jolloin vuonna 2019 jäsenmaksut ovat: 6 euroa/jäsen paikallisyhdistyksen kautta, 8 euroa henkilöjäsen, 30 euroa/kannattajajäsen tai kertakaikkinen kannattajajäsenen jäsenmaksun vähimmäismäärä 120 euroa. Myös Valkonauha-lehden tilaushintaan hyväksyttiin korotus. Lehden hinta on 10 euroa/jäsentilaus ja 20 euroa/ulkopuolisen tilaamana. Yhdistysten lahjatilaukset käsitellään jäsenlehden hintaisina.

Kokouksessa liiton puheenjohtajaksi 14.10.–31.12.2018 ajalle valittiin erityisdiakoni **Sinikka Vilén** Tampereelta ja hänen jäljellä olevaksi kaudeseen varajäseneksi **Pirjo Sipilä** Helsingistä. Kaudelle 2019–2020 puheenjohtajaksi valittiin Sinikka Vilén ja varapuheenjohtajaksi **Tarja Heino** Oulusta. Muiksi hallituksen jäseniksi valittiin: **Soili Castrén** Helsingistä (varajäsen **Satu Kiviharju** Hämeenlinnasta), **Marjut Ropo-Lyytikäinen** Lappeenrannasta (varajäsen **Eeva Riittinen** Mikkelistä), **Paula Kupias** Tampereelta (varajäsen **Pirjo Sipilä** Helsingistä). →

Vas. toimistosihteerit Nina Hurtamo Helsingistä, Sinikka Vilén, Paula Kupias Tampereelta ja Nina Koskela Turusta.

Koko hallituksen kokoonpano vuonna 2019 on:
(valinnat syyskokouksessa 2018 on merkitty kursiivilla)

Sinikka Vilén, puheenjohtaja, kausi 2019–2020

Tarja Heino, Oulu, varapuheenjohtaja, kausi 2019–2020

Elli Martikainen, Lappeenranta, varapuheenjohtaja, kausi 2018–2019

Varsinainen jäsen

Paula Kupias, Tampere

Marjut Ropo-Lyytikäinen,

Lappeenranta

Soili Castrén, Helsinki

Liisa Ahonen, Mikkeli

Päivi Pennanen, Turku

Anneli Klemetti, Helsinki

Henkilökohtainen varajäsen

Pirjo Sipilä, Helsinki

Eeva Riittinen, Mikkeli

Satu Kiviharju, Hämeenlinna

Maritta Pietilä-Holopainen, Oulu

Hannele Nykänen, Kuopio

Johanna Ahtila, Hämeenlinna

kausi 2019–2020

kausi 2019–2020

kausi 2019–2020

kausi 2018–2019

kausi 2018–2019

kausi 2018–2019

Liiton varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin KHT **Yrjö Haukatsalo** ja tilintarkastusyhteisö AuditPlan Oy, jonka

päivävuorollisena tilintarkastajana KHT **Jonas Sandell** sekä Haukatsalon varatilintarkastajaksi HT **Pauli Aalto-**

nen. Mikäli varsinainen tilintarkastaja on tilintarkastusyhteisö, tilintarkastajavaalissa ei tarvitse valita yhteisölle varatilintarkastajaa. Kaikki päätöksessä mainitut tilintarkastajat ovat samasta tilintarkastusyhteisöstä.

Kokouksessa kiitettiin läsnäolleita hallitustyöskentelystä vuonna 2019 poisjääviä jäseniä. **Kaarina Piiparinen** ja **Tuulikki Perho** pitivät puheenvuoron.

Kokousmatkamme päättyi yhteiseen bussimatkaan Helsingin keskustaan, josta kukin hajaantui tahoilleen jatkamaan arkista aherrustaan. Kiitämme kaikkia osallistujia onnistuneesta kokoontumisesta ja Seurakuntaopistoa hyvästä palvelusta.

IRJA ESKELINEN

Vas. Karoliina Nivari Kirkkopalveluista ja Satu Kiviharju Hämeenlinnan Valkonauhasta.

KYNTTILÖITÄ, NALLEJA, ENKELEITÄ JA TAIVAALLISTA MUSIIKKIA

Hämeenlinnan valkonauhalaiset tekivät syysretken Härkätien Kynttilään

”Voi miten kaunista!”

”En kyllä olisi uskonut, että tämä näin erikoinen paikka on!”

”Katso kuinka paljon nalleja!”

Näin huudahtelivat jäsenemme, kun olimme astuneet sisään **Pirjo ja Hannu Latvalan** kauniiseen kotiin, joka sijaitsee Hämeen Härkätien varressa Rengossa. *Härkätien Kynttilä* todellakin tarjoaa nautintoa kaikille aisteille. Tuhannet ja taas tuhannet enkelit, nallet, norsut ja pehmolelut täyttävät lukuisat huoneet. Oman huoneensa ovat saaneet niin nukket kuin kahvikupitkin. Pirjon kokoelma vanhoja Arabian astioita käsittää sekin yli tuhat erilaista esinettä. Kynttilämyymälästä löytyy upeita kynttilöitä.

Vas. Leena Halonen, Jaana Rusko-Laitinen, Riitta Rekola, Satu Kiviharju, Minna Kataja, Eeva Lindholm, Anna-Mari Laine, Milja Salmela, Johanna Ahtila. Takana Markku Rekola, Paula Rekola, Pekka Kiviharju.

Isäntä Hannu Latvala viriteli jo kitaraansa ja toivotteli meidät tervetulleeksi. Keittiöstä tuli houkutteleva kahvin ja leivonnaisten tuoksu.

Istuuduimme pöytiimme ja Hannu alkoi laulaa **Pekka Simojoen** rakastettua laulua ”Ei täällä asu sankareita – hävinneitä on niin monta. Kerjäläisiä vain, uupuneita, jotka tullessaan – tuovat muistojaan, riekaleita ihmiselämän”...

Koskettavat hengelliset laulut seurasivat toistaan. Kuuntelimme kahvikuppostemme ääressä pöydissämme hiirenhiljaa.

Hannu Latvala päätti konserttinsa laulamalla ”Oi katsohan lintua oksalla puun se laulaa niin kauniisti aina. Se korkeimman kiitokseen aukaisee suun, kun huolet sen mieltä ei paina. Se laulaen Luojaansa kiittää”... Eräs jäsenistämme totesikin, että näin kauniisti hän ei ole kenenkään koskaan kuullut tätä laulua laulavan.

Konsertin jälkeen rupattelimme Hannun ja Pirjon kanssa ja tutustuimme talon lukuisiin hienoihin kokoelmiin aina kukkopilleistä nukkeihin asti. Löysimme kuppeja ja lautasia ja kulhoja, joita isoäideillämme ja tädeillämme oli

ollut ja olimme innostuneita löydöstämme kuin pikkulapset. Nallet ja enkelit tuntuivat suorastaan jouluisilta!

Hyvästellessämme Latvalat toivottivat meidät tervetulleeksi uudestaan. Kesäaika-

na heillä on näyttelyn yhteydessä kahvila. He järjestävät myös paljon erilaisia konsertteja, joko perhekonsernteja tai muilla muusikkokokoonpanoilla. Konserttien yhteydessä on kahvi- tai ruokatarjoilu. Mielellämme palaisimme

tähän ihastuttavaan taloon – ehkäpä joulukonserttiin.

ANNA-MARI LAINE
sihteeri
Hämeenlinnan
Valkonauha ry

Kuvat: RAIMO LAINE

Valkonauhan kansainvälinen rukouspäivä 23.9.2018

Satu Kiviharju lauloi jumalanpalveluksessa.

Osallistuimme Valkonauhan kansainvälisenä rukouspäivänä 23.9.2018 messun toteuttamiseen Hämeenlinna-Vanajan seurakunnassa, Jukolan Lintukodossa.

Väkeä oli paikalla yhteensä noin viisikymmentä. Valkonauhasisaria oli tehtävissä seuraavasti: Kahvituksessa **Eeva Lindholm, Milja Salmela, Minna Kataja** sekä **Jaana Rusko-Laitinen**; **Satu Kiviharju** esitti kaksi laulua; Raamatun tekstin luku ja esirukous **Riitta Rekola** ja **Johanna Ahtila**. Messussa toimi liturgina sekä saarnasi "meidän pappimme" **Heikki Toivio**.

Heikki-pappi oli ihailtavalla huolellisuudella paneutunut tehtäväänsä. Hän otti tarkkaan selvää Valkonauhaliiton ja yhdistyksemme toiminnasta ja huomioi meidät monin eri tavoin messussa. Heikistä on tullut "meidän pappimme", sillä olemme usein saaneet olla hänen kanssaan yhteistyössä niin messuissa kuin palvelutalo-vierailuissakin.

JAANA RUSKO-LAITINEN
puheenjohtaja, Hämeenlinnan Valkonauha ry
Kuvat: JOHANNA AHTILA

Valkonauhan jäseniä kirkkokahveilla pastori Heikki Toivion kanssa.

Oulun Valkonauha ry:n toimintaa

Kummiterveiset Intiasta 2018

Marjut Väihkönen toi jäseniltaamme Intian HOME of HOPEN lastenkodin terveiset. Hän oli ollut siellä kaksi viikkoa ja vierailut tuolloin mm. isojen ja pienten tyttöjen ja isojen ja pienten poikien lastenkodeissa sekä yhdessä vanhainkodissa. Marjut on avustanut HOME of HOPEN lastenkotia pitkään. Hän on kouluttanut yhden tytön aikuiseksi ja nyt kouluttaa ja avustaa toista tyttöä. Marjut tapasi Intian matkallaan molemmat tytöt. Vanhempi on aikuinen ja perheellinen, yhden tytön äiti. Saimme nähdä perhekuvia ja kuulla ensimmäisen kummitytön nykyisestä elämästä. Ei jäänyt epäselväksi, mikä merkitys avustuksella on ollut.

Marjut oli pukeutunut perinteiseen sariin, intialaisen naisen asuun, jonka hän oli saanut lahjaksi. Sariin pukeutuminen vaatii erityistaitoja. Ilman **Yuothia**, Oulussa opiskelevaa lastenkodin "kasvattia", se ei olisi onnistunut. Marjutin hamekangas on 7 metriä pitkä. Siitä kiedottiin hame, joka kiinnitettiin vyötärölle laskoksilla. Yläosa oli tehty joustavasta kankaasta tyköistuvaksi. Puseron ja hamekankaan koristelu oli suunniteltu tarkasti. Tarvikkeiden ostamiseen oli mennyt runsaasti aikaa, sillä lopulliset päätökset

Marjut Väihkönen vieraili jäsenillassa tuoden terveisiä yhdistyksen kummiterveisistä. Marjut oli pukeutunut perinteiseen sariin, intialaisen naisen asuun.

koristelusta ja helmistä tehtiin yhteistuumin kangasta valittaessa. Kuulimme ja näimme Marjutin asun ja sen valmistukseen liittyvistä yksityiskohdista. Intialaisittain saria käytettäessä hiuksiin laitetaan elävä kukka tai kukan oksa. Keltainen pensashanhikin kukka löytyi Heinätorin pihapensaasta.

Marjut kertoi keskittyneensä matkallaan oman ja samalla koko lastenkodin tyttöjen elämään. Siellä meidänkin kummityttömme saa koulutuksen ja mahdollisuuden hyvään elämään tulevaisuudessa. Kuvakertomuksen pääsimme kokemaan lastenkodin normaalia arkea. Tytöt nukkuvat lattialla ohuiden mattojen päällä. Meillähän on käytetty saman tyyppisiä siskonpetejä suurperhekautena, jolloin kodit

olivat pieniä ja rahaa ja irtainta oli vähän. Erillisiä yöpukuja ei ole. Herätys on aamulla kello viisi. Ennen kouluun menoa tytöillä on omat tehtävänsä, johon sisältyy mm. yhteinen aamuhartaus. Tarkemman päiväohjelman voi lukea HOME of HOPEN nettisivuilta. Kun tytöt olivat lähteneet kouluun, alkoi kotiin jäävillä aikuisilla pyykin pesu. Pesun läiske näkyi kuvissa ja äänen pystyi hyvin kuvittelemaan.

Lastenkodissa on kaksi aikuista naista, jotka vastaavat kaikesta kuten yleensä vanhemmat kotona. Tytöt osallistuvat kotitöihin iän ja osaamisen mukaan. Ruoka valmistetaan alumiinikattilassa avotulella. Kattilan alle sytytettiin tuli pitkiin tikkumaisiin puihin, joita työnnettiin tarpeen mukaan kattilan alle palamisen edetessä. Yksi tytöistä puhalsi onttoon putkeen ja säänteli siten tulen kokoa. Riisi oli perusruokaa ja se tarjoiltiin erilaisten soosien ja kastikkeiden kanssa. Kastike hierottiin riisin sekaan käsin ja syötiin myös käsin. Samalta lau-

Arja Vuori ja Marjut esittelivät kangasta, joka sidottiin vyötärölle.

vien avulla myös vanhainkodin elämään, ympäristön tilaan, jätehuoltoon, kauppojen valikoimiin ja elintapoihin. Saimme jälleen konkreettisesti kokea, miten tärkeää lastenkodin ja yleensä naisten hyväksi tehty työ on. Pienellä rahalla voi tehdä paljon hyvää. Kummikuulumiset ja -terveiset pitävät työmme elävänä ja lisäävät ja vahvistavat ymmärrystä avustamisen tärkeydestä ja sen jatkuvuudesta.

Teksti ja kuvat: ARJA LAIHO
Oulun Valkonauha ry

taselta juotiin ruokailun jälkeä vettä.

Marjut oli vienyt mukanaan erilaisia suomalaisia lauta- ja joukkuepelejä ja opettanut suomalaisia ulkoleikkejä ja -pelejä. Polttopallon säännöt ja pelaaminen oli sujunut hy-

vin ja siitä oli tullut suosikkipelejä. 'Tvistihyppely' kuminauhalla oli heille osittain tuttua, mutta suomalaiset variaatiot olivat uusia ja kiinnostavia.

Marjutin elävää ja innostunutta esitystä oli mukava kuunnella. Tutustuimme ku-

Tervetuloa **liiton ohjelmallisille joulukahveille** **15.12. klo 12.00**

Valkonauhan perinteiset joulukahvit pidetään liiton tiloissa Liisankadulla lauantaina 15.12.2018 alkaen klo 12.00 alkavalla tarjoilulla. Ohjelmaosuus alkaa klo 13.00. Luomme yhdessä jouluun virittävän juhlan, jossa on musiikkiesityksiä ja yhteislauluja. Juhlistamme myös Tasavallan presidentin 6.12. jäsenillemme mahdollisesti myöntämiä kunniamerkkejä ja kiitämme hallitustyöskentelystä vuoden vaihteessa poisjääviä hallituksen jäseniä.

Pyydämme tarjoilujen vuoksi ilmoittautumista maanantaihin 10.12. mennessä. Mikäli unohdat ilmoittautua, ei se kuitenkaan ole este osallistumiselle.

Lämpimästi tervetuloa!

Valkonauhan maailmanliiton (WWCTU) kongressi 10.–15.7.2019 Helsingin Paasitornissa

POIMINTOJA JÄRJESTELYISTÄ:

Kongressityöryhmään kuuluvat **Sinikka Vilén, Anna-Mari Laine, Marjut Ropo-Lyytikäinen, Anneli Klemetti, Marita Saarela, Taru Koivisto** ja **Irmeli Kaipainen** sekä toimistosta Irja Eskelinen ja Nina Hurtamo.

Kongressilaukut Marimekon *Kuukuna*-kankaasta ompelee **Aune Laitinen** Mikkelin Valkonauhasta. Näytelaukut olivat esillä liiton syyskokouksessa Järvenpäässä.

Emäntämaan edustajien tunnusmerkiksi on päätetty sinivalkoinen kukkaruusuke. Ruusukkeet valmistaa Irmeli Kaipainen Oulun Valkonauhasta.

Päiväkävijöiden maksu on 59 €/henkilöpäivä sisältäen ateriat ja ohjelmaan osallistumisen. Mikäli henkilö osallistuu esimerkiksi vain yhdelle aterialle, päiväkohtaista hintaa voidaan sovitella, mutta kovin "hienosyiseen" hinnoitteluun ei kuitenkaan voida mennä.

Lisäksi jokaisen osanottajan tulee maksaa 50 USD (Yhdysvaltojen dollari) suuruinen kertamaksu riippumatta siitä kuinka monena päivänä henkilö osallistuu. Näistä maksuista WWCTU:n sääntöjen mukaisesti osa kohdistuu maailmanliitolle tuloina ja osa Suomen Valkonauhaliitolle tuloina.

Päiväkävijöiden määrä tulee olla tiedossamme noin kaksi viikkoa ennen kongressin alkua. Suomalaiset yöpyvät pääasiassa kodeissaan tai tuttavissaan. Kongressihotellissa majoittuvien suomalaisten määrää rajoittaa kongressipakettiin kuuluvien huoneiden lukumäärä. Jos kongressiin saadaan paljon ulkomaisia edustajia (niin kuin on toivottavaa), vähentää se suomalaisten hotellipaikkoja.

Kongressipaketin hinta, ajalta 10.–15.7.2019 sisältäen majoittumisen Scandic Hotellissa, aamiaisen ja kongressiohjelmaan kuuluvat ateriat, on tämän hetken tiedon mukaan yhden

hengen huoneessa 1 119,64 euroa tai 1 219,64 euroa riippuen huonetyypistä, kahden hengen huoneessa 859,64 euroa tai 909,64 euroa riippuen huonetyypistä ja kolmen hengen huoneessa 806,45 euroa.

Kongressin avajaiset ovat keskiviikkona 10.7.2019 illalla. Tämän hetken suunnitelman mukaan avajaiset alkaisivat klo 19.00.

Saamme avajaisiin tervehdyksen esittäjiä muun muassa Helsingin hiipakunnasta, Helsingin kaupungilta, Naisjärjestöjen Keskusliitosta ja Sosiaali- ja terveysministeriöstä. Pyydämme tervehdyksen esittäjäksi myös pitkäaikaista kansanedustajaa, valkonauhasisar ja kaupunkineuvos **Rakel Hiltusta**. Helsingin kaupungin pormestari tarjoaa kongressin osanottajille vastaanoton kaupungintalolla torstaina 11.7.2019.

Emäntämaa saa suunnitella yhden iltapäivän mittaisen vapaavalintaisen ohjelman lauantaina 13.7. Työryhmä kokoaa ideoita parhailaan ja tiedottaa yksityiskohdista myöhemmin.

Päivittäinen aikataulu kongressipäivinä alkaen 11.7. (Keskiviikkona 10.7. eli avajaispäivänä aikataulut ovat hieman erilaiset)

Klo 8.00 Aamun aloitus musiikilla ja hartaus-hetkellä
Luentoja, päivän ohjelmaa
Klo 12.00–13.00 Buffet lounas
Klo 14.00 Ohjelma jatkuu
Klo 15.00–15.30 Kahvitauko, ohjelma jatkuu klo 17 asti
Klo 18.00 Illallinen
Iltaohjelmaa

Päiväkohtaisen kongressiohjelman kokoa maailmanliiton puheenjohtaja **Margaret Östenstad**. Tiedotamme ohjelmasta saatamme hänen laatimansa koosteen.

Herkkyys ja tunteet elämän voimavarana

Helsingin Valkonauha järjesti herkkyyttä koskevan seminaarin 6.10.2018 Bulevardin tiloissa Helsingissä. Seminaarissa käsiteltiin ensisijaisesti erityisherkkyyttä, joka ilmenee noin 15–20 %:lla väestöstä. Aihe oli monia koskettava ja paikalla oli noin 30 osallistujaa. Kouluttajana oli neuropsykiatrien valmentaja ja psykoterapeutti **Elina Mäenpää**.

On olemassa monenlaista herkkyyttä: fyysistä aistiherkkyyttä (näköön, kuuloon, haajuun, makuun, tuntoon liittyvää), psyykkistä herkkyyttä (tunne-elämään liittyvää kuten liikutusta tai ahdistusta) ja sosiaalista herkkyyttä (muiden tunnetilojen aistimista, empatiaa ja hienotunteisuutta). Erityisherkkät ovat luovia ja tunnollisia. He kokevat asiat voimakkaasti ja pohjivat niitä yleensä syvällisemmin kuin muut. Herkkät omaavat kyvyn tuntea intuitiivisesti ja aistivat toisten mielialoja herkemmin.

Herkkät reagoivat kuitenkin voimakkaammin myös ylikuormitukseen ja epäharmoniaan, jolloin hermosto kuormittuu ja ylivirittyy. Hyvä itsemymmärrys ja omien tarpeiden huomioiminen auttavat parhaiten asiaa ja niitä voi oppia

muun muassa psykoterapiassa tai vertaisryhmissä. Helpotusta oloon saatetaan kuitenkin etsiä myös haitallisista tavoista kuten päihteiden käytöstä.

Herkkyteen sisältyy monenlaisia positiivisia seikkoja empatian ja luovuuden lisäksi, kuten kyky nauttia taiteesta ja luonnosta. Herkkyyttä ei kuitenkaan aina osata arvostaa. Monesti herkkä kokeekin itsensä erilaiseksi kuin muut. Herkkä voi tulla helposti kiutsatuksi ja tuomitukseksi käytöksensä perusteella ja näin ollen hän voikin alkaa rakentamaan itselleen rooleja ja suojakuoria. Minuudesta tuleekin yhdistelmä synnynnäisiä ja opittuja piirteitä kuten reippautta, suorittamista, miellyttämisen halua ja mukautumista.

Erityisherkkyyks on siis luonteen ominaisuus, joka ei ole diagnosoitava sairaus vaan joukko edellä mainittuja piirteitä. Pysyäkseen tasapainossa on herkkän ihmisen tärkein taito oppia säätämään omaa tasapainoaan. On opeltava luopumaan opituista haitallisista rooleista, tuntemaan myötätuntoa itseä kohtaan ja hyväksyä itsensä sellaisena kuin on, olemalla armollinen itselleen. Omien tarpeiden tunnistaminen ja hyväksyminen on tärkeää.

Elina Mäenpää on pitänyt viidellä paikkakunnalla Herkkyys-seminaareja. Kuulijoita on ollut keskimäärin 30 joka kerta.

Me seminaariin osallistujat saimme tehtäväksemme miettiä, kukin kohdallamme, oman elämämme kuormittavia asioita. Tärkein taito on oppia säätämään tasapainoa oman kuormituksen ja levon välillä sekä laittamaan rajoja.

Keskustelimme myös erityisherkkyyden mahdollisesta perinnöllisyydestä. Kouluttajamme Elina Mäenpään ja monen seminaariin osallistujan kokemuksen mukaan se voi periytyä monessakin sukupolvessa.

Kaiken kaikkiaan, herkkyys on voimavara ja lahja, joka on hyvä nähdä myönteisenä ominaisuutena.

Teksti ja kuva: PIRJO SIPILÄ

Vuonna 2018 aloitettuja **Herkkyys ja tunteet voimavarana** -seminaareja järjestetään vielä kaksi kertaa. Seminaari on varattu **16.3.2019 Oulun Valkonauhalle** ja **6.4.2019 Hämeenlinnan Valkonauhalle**. Kouluttajana jatkaa psykoterapeutti **Elina Mäenpää**. Tiedot tarkentuvat myöhemmin. Kannattaa seurata yhdistysten kotisivuja www.oulunvalkonauha.fi sekä www.hameenlinnanvalkonauha.fi

Uusia seminaari aiheita otetaan vastaan ja niistä tiedotetaan vuoden 2019 puolella.

Uusi seminaari-idea toteutettavaksi esimerkiksi jäsen-tilaisuudessa ja kirjavinkki

FM **Tuija Viestilä** on kirjoittanut teoksen ”*Kielikiipeileitä*” (Finn Lectura, 2017). Tee- man ympärille on mahdollista toteuttaa muutaman tunnin kestoisen *Sanajumppaa ja kielitietoisuutta* -seminaari.

Kaksiosaisessa seminaarissa katsotaan ensin suomen kieltä ja kielen oppimista suomea toisena kielenä oppivien näkökulmasta. Sen jälkeen pidetään jalat tukevasti suomen kielen kamaralla ja ratkotaan mielen virkistykseksi sanapulmia yksin ja porukalla.

Osa 1: Koettelemuksia ja kummelluksia – vieraskielisen elämää

Selviytyminen uudessa maassa vieraalla kielellä on yhtä vuoristorataa: oivalluksen riemusta syöksytään turhaumiin, joista taas sitkeästi nousetaan ylös. Samaa ilon ja epätoivon vaihtelua on elämä valmistavassa opetuksessa, jossa juuri Suomeen tulleet opiskelijat sinnittelevät sanapäät- teiden kanssa ja kasvattavat pikkuhiljaa sanastoaan.

Miten sinä selviytyisit ummikkona uudessa ympäristössä? Miltä tuntuu, kun lue- kemastaan ja kuulemastaan ymmärtää yksittäisiä sanoja, eikä omasta päästä löydy sanoja, kun haluaa kertoa jotakin?

Valkonauhan kielipäivän ensimmäisessä osassa saat läpileikkauksen suomen kielen alkeita opiskelevien kokemuksista. Samalla pääset halutessasi itse kokeilemaan tosielämää simuloivien tehtävien avulla, kuinka helppoa tai vaikeaa on saada vieraasta kielestä kiinni.

Osa 2: Sanajumppaa aivonystyröille

Suomen kieli taipuu vaikka mihin! Tule ratkomaan monipuolisia sanapulmia yksin ja ryhmässä. Löydä vihjeiden avulla johonkin aihepiiriin kuuluva sana, kokoa yhdyssanoja, keksi ja oivalla. Aivot tarvitsevat haasteita pysyäkseen hyvässä kunnossa. Seminaarissa treenaat muistia, testaat päättelykykyäsi ja virkistyt haastamalla itsesi suomen kielen sanaviidakossa.

Näyte tehtävistä: Mikä yhdyssanan alku sopii kaikkiin ryhmän sanoihin? kauppa, paino, tilaus, messut, pino (kirja: kirjakauppa, kirjapaino...)

Mikä ihmisen ulkonäköön liittyvä tava- vara, jota ei löydy läheskään kaikilta? Alussa on Etelä-Amerikan maa. Lopussa on miespuolinen sukulainen. (Peru + ukki à peruukki)

Seminaaria ohjaa FM Tuija Viestilä, joka on opettanut 10 vuotta valmistavaa luokkaa ja suomea toisena kielenä koulutulok- kaista seniori-ikäisille. Hän on kirjoittanut kirjan *Kielikiipeileitä*, joka sisältää tukevan paketin kielipulmia kaiken ikäisille kielestä kiinnostuneille. Tuija opiskeli pääaineenaan yleistä kielitiedettä, ja hänellä on omakohtaista kokemusta opiskelusta ja elämisestä vieraskielisessä ympäristössä. Tuija tuntee hyvin myös Valkonauhan toimintaa. Hän toimi Suomen Valkonauhaliiton 3-vuotisen Ydinasi- ahankkeen vetäjänä vuosina 2007–2010.

MARJA HELTELÄ

Joulun syli

Muistatko, milloin olet pitänyt vastaan syntynyttä sylissäsi? Vauvan kannalta tuossa hetkessä on tärkeintä läheisyys, lämpö, hellyys ja rakkaus. Se, että käsivarret kannattelevat ja joku pitää huolta. Vauvalle ei ole merkitystä, onko syli nuoren tai vanhan, elämässä menestyneen vai pettyneen, korkeasti palkatun tai työttömän. Tärkeintä on lämmin syli.

Jouluyönä Jumala otti riskin. Tässä elämässä me ihmiset kurotamme yhä ylempäs, kaipaamme yhä paremmille paikoille, yhä merkityksellisimpiin vastuisiin. Me häpeämme epäonnistumista, osaamattomuutta, erilaisuutta ja avuttomuutta.

Jouluyönä Jumala otti riskin. Hän kurotti alas ja syntyi meidän pyrkyreiden maailmaan. Iankaikkinen suostui aikaan. Kaikkivaltias luopui vallastaan. Avuttomana vastasyntyneenä hän jätti itsensä ihmisen käsiin.

Pienen vauvan äärellä meidät ihmiset riisutaan. Aina uudestaan. Seimen äärellä meidät riisutaan titteleistä ja arvoista, epäonnistumisista, pettymyksistä ja saavutuksista. Meidät riisutaan erinomaisuudesta, häpeästä, kunniaista ja alemmuu-

dentunteesta. Seimen äärellä niillä ei ole mitään merkitystä.

Seimen äärellä tärkeintä on läheisyys, lämpö, hellyys ja rakkaus. Niihin sisältyy joulun ihme. Meitä ei kutsuta kurkottamaan korkeuksiin. Meitä kutsutaan ottamaan vastaan. Joului ei ole suoritus, joului on lahja.

”Älkää pelätkö!” sanoo enkeli tänäkin jouluna. Älä pelkää, vaikka viettäisit joulusi uudessa paikassa tai tämä on ensimmäinen joulusi ilman rakasta läheistä. Älä pelkää, vaikka jouluusi kuuluisi toteutumattomia odotuksia, sairautta, ristiriitaisia ihmissuhteita tai lohduton ikävä. ”Älkää pelätkö, sillä teille on syntynyt Vapah-taja.”

Jumala ei ole korkeuksissa, hän on keskellä elämääsi. Avaa sylisi, se riittää.

Hyvän Jumalan siunaamaa joulua Sinulle ja läheisillesi.

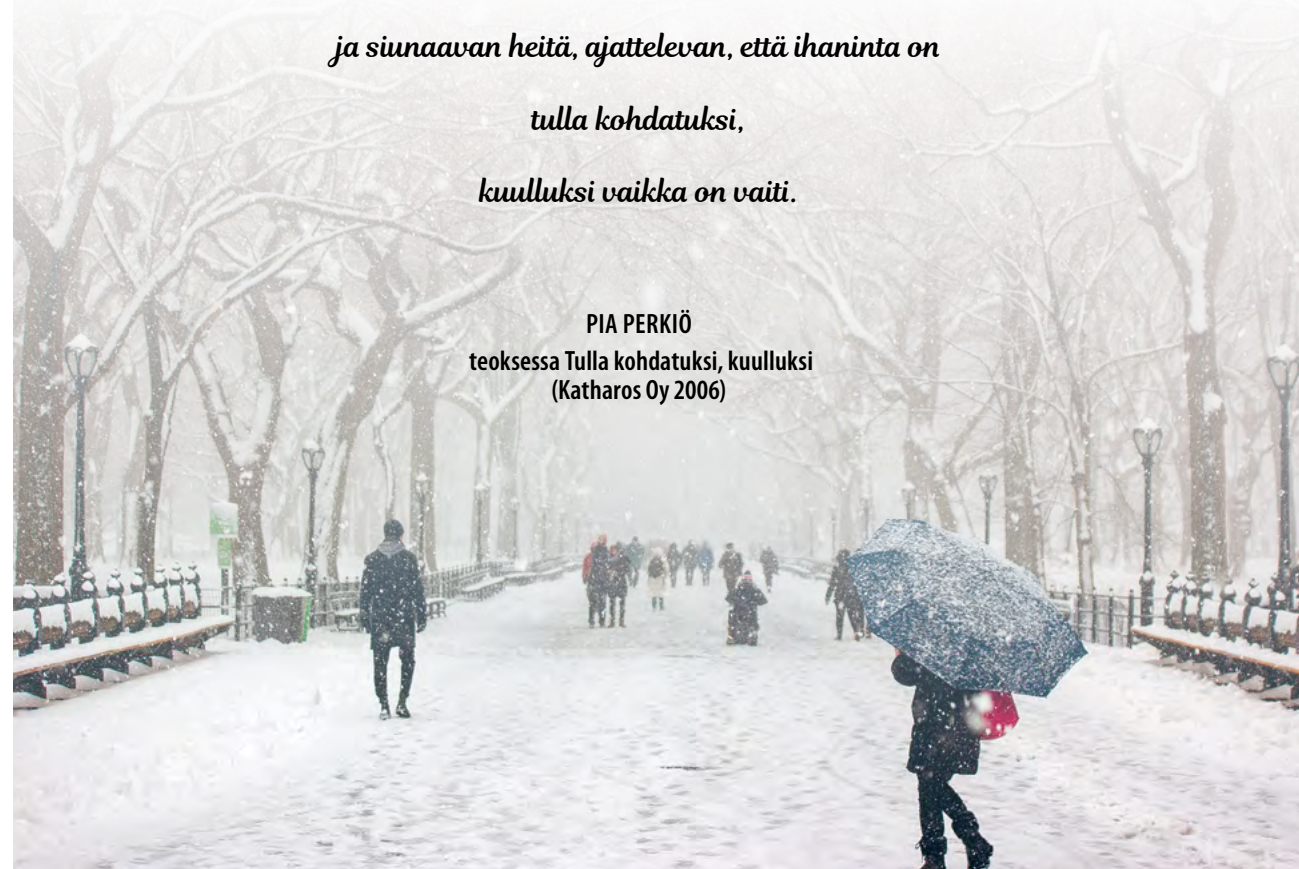

Kirjoittaja on Helsingin tuomiorovasti.

Tulla kohdatuksi

*Teiden risteyksessä kulkijat kohtaavat ja eroavat,
eivät huomaa hiljaisia puita,
lumen peitoksi laskeutuvia pilviä, eivät tiedä minun
katsovan hämärtyvästä huoneesta
ja siunaavan heitä, ajattelevan, että ihaninta on
tulla kohdatuksi,
kuulluksi vaikka on vaiti.*

PIA PERKIÖ
teoksessa Tulla kohdatuksi, kuulluksi
(Katharos Oy 2006)

SAARA VAHERJOKI-HONKALA

Kynttilät syttyvät

Klta on hämärtynyt, pimeä koittaa. Rauhalliset, rytmikkäät askelet erotuvat vaimean puheen keskeltä. Tuuli tuo tulen tuoksun, illassa on keveiden henkäysten tuntu, ihmiset kulkevat kynttilöin valaistussa muistojen lehdossa, missä heidän rakkaansa lepäävät. Mutta on myös kynttilöitä, mitkä syttyvät kotien ikkunoilla.

Meillä on kaksi juhlapyhää, jolloin yleensä viemme rakkaittemme haudoille kynttilöitä: pyhäinpäivä marraskuussa ja joulukuussa. Perinne ei ole kovin pitkä, sillä vasta 1921 kerrotaan ensimmäisen hautakynttilän syttyneen Helsingin Vanhalla hautausmaalla erään nuoren tytön muistolle. Perinnetieto kertoo **Lyyli Grotenfeltin** sytyttäneen jouluaattona kynttilän saman vuoden syyskuussa kuolleen sisarensa **Kyllikin** haudalle.

Sitä ennen oli kuitenkin pyhäin muistolle sytytettyjä kynttilöitä nähty Helsingin ortodoksisella hautausmaalla jo vuonna 1916. Seuraavalla vuosikymmenellä alkoi syttyä kynttilät myös vuoden 1918 uhrien muistolle. Nämä ovat varhaisimpia tietoja suomalaisesta tavasta viedä muistokynttilä hautausmaalle pyhäinpäivänä ja jouluna. Tapa ei ole siten kovin vanha ja raskaina sotavuosina tapa hiljeni, kunnes taas sotien jälkeen kynttilöiden vieminen haudoille yleistyi ollen nykyisin hyvin yleinen muistotapa.

Vainajien muistaminen kynttilöin on vanha tapa, sillä jo keskiajalla etenkin roomalaiskatolisissa maissa oli tapana viedä kynttilöitä vainajien muistolehtoihin. Esimerkiksi Saksassa oli jo 1367 marraskuun ensimmäisenä päivänä vietetty pyhimysten muistopäivää ja seuraavana päivänä kaikkien uskossa kuolleiden muistopäivää. Noina päivinä ihmiset olivat polttaneet kynttilöitä lähimpiensä muistolle. Tapa säilyi vuosisatoja, kunnes 1800-luvun teollisen kehityksen ja maallistumisen ilmentyessä käytäntö hieman vaimeini, mutta ensimmäisen maailmansodan

raskaiden uhrien muistaminen nosti tavan jälleen yleisemmäksi. Noina vuosina myös protestanttinen Pohjola omaksui kauniin muistotavan aluksi pyhäinpäivän vietossa.

Joulukynttilät alkoivat syttyä hautausmailla hieman myöhemmin. Ensimmäiset tiedot hautausmaiden joulutavoista tulivat Ruotsista, missä 1890-luvulla varsinkin suuremmissa kaupungeissa pystytettiin haudoille pieniä joulukuusia. Monet näistä kuusista oli myös kevyesti koristeltu ja niiden annettiin olla haudoilla loppiaiseen saakka. Pikkukuusista vähitellen luovuttiin ja niiden sijaan alettiin tuoda haudoille kynttilöitä. Jollain tapaa haluttiin edesmenneitä rakkaita muistaa.

Kynttilä oli luonnollinen valinta, sillä olihan kynttilän luoma valo rakkaudesta, lämmöstä ja toivosta kertova symboli. Tuohon aikaan kaikki kynttilät olivat myös valkoisia, väri, joka viittaa puhtauteen ja jumalallisuuteen. Tiedossa on myös, että ennen kun alettiin kynttilöitä viedä hautausmaalle, niitä poltettiin sisä-

tiloissa kotien ikkunoilla jouluna. Joillakin oli myös tapana virittää ulkotulet, esimerkiksi jätkäkynttilä, vainajan muistoksi omalle pihamaalle. Muistokynttilöiden palaminen ikkunalaudoilla uskotaan olleen esikuva itsenäisyyspäivän kynttilöille, joita vieläkin poltetaan julkisten rakennusten ikkunoilla ja joissakin yksityiskodeissa. On myös olemassa tieto, että jo vuonna 1927 Itsenäisyyden liitto olisi antanut tiedotteen itsenäisyyspäivän kynttilöiden polttamisesta kodeissa ja julkisissa sisätiloissa.

Talviaika tuo meille kynttilät. Me etsimme valoa pimeään. Talvikynttilät syttyvät pitkin syksyä aina kevään valoon asti. Vainajien muistoksi kynttilöitä viedään haudoille myös erityisinä merkkipäivinä, jolloin halutaan muistaa vainajaa. Talven valoa tuotiin kynttilöin ennen vanhaan myös kekrin päättyessä. Kynttilät syttyvät pyhäinpäivänä, seuraavan kerran ensimmäisenä adventtina jatkuen adventtiajan pyhinä jouluun saakka. Talviajan juhlat sytytetään ei vaan itsenäisyytemme juhlapäivänä vaan myös Lucian päivänä, sillä onhan se valon juhla. Talviaika on meillä siis erityistä kynttilöiden sytyttämisen aikaa.

Kynttilä puhuttelee sytyttäjäänsä. Sen liekki on herkkä ja hauras sekä elävästi liekehtivä. Kun kynttilän sytyttää jonkun läheisen muistolle, se on myös muistutus meille elämän hauraudesta. Sytyttäminen yhdistää meidät meitä ennen eläneisiin. Kynttilän valo symboloi palaamaan ikuista valoa, joka tuo meille valollaan uskoa, toivoa ja rakkautta menneeseen ja tulevaan.

Kirjoittaja on FM, taide- ja kulttuurihistorioitsija.

KANSANEDUSTAJA JA ULKOMINISTERIN RAUHANVÄLITYKSEN ERITYISEDUSTAJA

Jutta Urpilainen

● MILLAINEN ON SUOMALAINEN NÄKÖKULMA RAUHANVÄLITYKSEEN?

Konfliktit ja sodat sekä niiden ratkaisut ovat muuttaneet merkittävästi muotoaan sitten kylmän sodan vuosien. Nykyään valtaosa aseellisista konflikteista on valtioiden sisäisiä, ei kahden tai useamman valtion välisiä. Vastaavasti valtaosa konflikteista ei enää pääty toisen osapuolen sotilaalliseen voittoon, vaan osapuolten välisen rauhansopimuksen allekirjoittamiseen. Rauhanvälitysdiplomatian juuret ulottuvat ensimmäisen maailmansodan jälkeisiin vuosiin, mutta vasta 1990-luvulla se vakiintui osaksi kansainvälistä diplomatiaa. Sittemmin tarve rauhanvälitykselle ja välitystapausten määrä on kasvanut valtavasti.

Rauhanvälitys on osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Rauhanvälityksen kautta Suomi voi profiloitua käytännönläheisenä ja ratkaisukeskeisenä toimijana kansainvälisessä yhteisössä sekä vahvistaa mielikuvaa suomalaisista arvoista ja käytännöistä, jotka ovat aina olleet Suomen kansainvälisen maineen keskiössä. Suomella on vahva perinne kansainvälisten kriisien sovittelijana ja kansainvälistä tunnustusta saaneita rauhanvälittäjiä, heistä tunnetuimpana vuonna 2008 Nobelin rauhanpalkinnon saanut **Martti Ahtisaari**.

Suomi tunnetaan rauhanvälityksen puolestapuhujana. Jo perustuslakimme velvoittaa ensimmäisen pykälänsä nojal-

la maattamme osallistumaan kansainväliseen yhteistyöhön rauhan ja ihmisoikeuksien turvaamiseksi sekä yhteiskunnan kehittämiseksi. Rauhanvälitys ja muun muassa uskontojen välisen vuoropuhelun tukeminen ovat Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan vahvistuvia painopisteitä. Tällä tavoitteellaan pidemmän aikavälin rauhanrakentamista ja konfliktien jälkeistä jälleenrakennusta päämääränä kestävä rauha, oikeusvaltio ja vakaa yhteiskunnallinen kehitys.

Suomen lähestymistapa rauhanvälitykseen on käytännönläheinen, kansainväliseen monenkeskiseen yhteistyöhön nojaava ja pitkäjänteinen. Suomi myös toteuttaa ja rahoittaa rauhanvälitystä tukevia hankkeita sekä panostaa kansallisen rauhanvälityskapasiteetin ja osaamisen vahvistamiseen. Pikavoittoja ei haeta, vaan vaikutetaan askel askeleelta konfliktien taustalla oleviin ongelmiin ja pohjustetaan pidemmän aikavälin tukea yhteiskuntien eheytykselle. Itseäni puhuttelevat syvästi **Martin Luther Kingin** sanat: ”Rauha ei tarkoita vain ristiriitojen poissaoloa, vaan oikeudenmukaisuuden läsnäoloa.”

● MILLAINENA NÄETTE NAISTEN ROOLIN RAUHAN JA TURVALLISUUDEN VAHVISTAJINA TÄMÄN HETKEN KONFLIKTEISSA?

Ulkoministerin rauhanvälityksen erityisedustajan tehtäväni painottuu naisten ja nuorten roolin vahvistamiseen, ja tehtävän alueellinen painopiste on Afrikka. Miellämme usein, että sodilla on miehen kasvot mutta tosiasia on, että maailman aseellisten konfliktien uhreista entistä suurempi osa on siviilejä, naisia ja lapsia. Tutkimusten mukaan jopa 80 % uhreista olisi naisia ja lapsia. Maailman lukutaidottomista aikuisista on naisia 64 %.

Olin aiemmin tänä vuonna rauhanvälityksen erityisedustajan roolissa työmatkalla Etiopiassa. Tapasin mm. maan poliittisia johtajia, YK-järjestöjen naisjohtajia ja Afrikan Unionin edustajia sekä vierailin pakolaisleirillä Etelä-Sudanin rajalla. Pakolaisleirin 90 000 asukkaasta 80 % oli naisia ja lapsia. Leirillä oli yksi terveysasema, vaikka YK:n pakolaisjärjestön standardien mukaan jokaista 10 000 asukasta kohti pitäisi olla yksi terveysasema. Vain noin puolet leirillä asuvista lapsista pääsi kouluun. Tällaiset luvut saavat minut usein pohtimaan sitä, miten paljon potentiaalia jää yhteiskunnissa käyttämättä, kun naiset ovat koulutuksen ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen ulkopuolella.

YK:n pääsihteeri **António Guterres** on todennut seuraavaa: ”Yksi tärkeimmistä tavoitteistani on varmistaa, että naiset osallistuvat tehokkaasti rauhanprosesseihin. Tämä on ratkaisevan tärkeää paitsi vain oikeudenmukaisten ja kestävien ratkaisujen löytämiseksi, myös kaikki mukaan ottavien ja elinkelpoisten yhteiskuntien rakentamiseksi.” Selvitykset osoittavat, että rauha, jota myös naiset ovat olleet mukana neuvottelemassa, on kestävämpi rauha kuin sellainen, jossa he ovat jääneet sivustakatsojan asemaan.

Tärkeä väline on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 1325 ”Naiset,

rauha ja turvallisuus”, jonka tavoitteena on vahvistaa naisten roolia ja päätösvaltaa konfliktien ehkäisyssä, ratkaisemisessa ja rauhanrakentamisessa sekä lisätä merkittävästi naisten turvallisuutta ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Suomi hyväksyi keväällä kolmannen kansallisen Naiset, rauha ja turvallisuus -toimintaohjelman kaudelle 2018–2021. Naisten ja tyttöjen oikeudet ovat yksi Suomen keskeisimmistä ulkopolitiittisista painopisteistä. Myös 1325-päätöslauselman toimeenpanoon hallintomme eri sektorit osallistuvat laajasti. Lisäksi kansalaisyhteiskunnan toimijoilla on keskeinen rooli sekä Suomessa että kriisialueilla toimintasuunnitelman täytäntöönpanossa, seurannassa ja arvioinnissa.

● KUINKA ME TÄÄLLÄ SUOMESSA VOISIMME OLLA MUKANA RUOHONJUUREN TASOLLA RAUHANVÄLITYKSESSÄ?

Valtakunnallisten Ahtisaari-päivien tunnuslause – Riidat ratkotaan puhumalla – tiivistää osuvasti rauhanvälityksen keskeisen olemuksen. Keskustelu, sovittelu ja sovinto ovat tuttuja sanoja arkielämästä, kun kukin meistä toisinaan kohtaa ristiriitoja ja vastakkainasettelua esimerkiksi työyhteisössä tai läheisten kanssa. Myös rauhanvälityksessä sovinnon merkityksestä puhuminen on alkanut saada jalansijaa entistä enemmän.

Olen kuullut monien suomalaisten rauhanvälittäjien ja diplomaattien toteavan, että historiamme antaa meille uskotavuutta niiden valtioiden ja toimijoiden silmissä, joita koetamme tukea tiellä rauhaan ja sovintoon. Konkreettinen ruohonjuuritason teko onkin rehellinen keronta Suomen kansallisesta tarinasta. Se ei ole menettänyt merkitystään, vaan on nykyäänkin mitä ajankohtaisinta.

Maailemanlaajuisesti elämme monien kansalaissotien aikaa. Tässä todellisuudessa eläville lähimmäisillemme meillä suomalaisilla on omakohtaista kerrottavaa: sovinto on mahdollinen. Meidän ta-

rinamme köyhyydestä vaurauteen ja sisäl-
lissodasta kansakunnan eheyteen kiin-
nostaa. Myös meidän viestimme keinoista
– kansanvallasta ja koulutuksesta – halu-
taan kuulla. Siksi Suomen ja suomalaisten
on syytä välittää viestiä rauhanvälitykses-
tä ja rauhanrakentamisesta. Rauhan ja oi-

keudenmukaisuuden sanomalla on myös
kansallinen ulottuvuus. Kaikkien näke-
minen omien silmien tasolta saa meidät
kuuntelemaan, mitä toisella kansalaisella
on sanottavaa – ja luottamaan omaan aja-
tukseemme ja sanomaan sen ääneen.

Kysymyksiä joulusta

yhteiskunnan päättäjälle

OPETUSMINISTERI

Sanni Grahn-Laasonen

● MITÄ JOULU MERKITSEE TEILLE?

Olen aina ollut ”jouluhminen”. Joulun on paitsi tärkeä kristillinen juhla, myös mahdollisuus viettää aikaa läheisten kanssa, muistaa sukulaisia ja ystäviä ja keskittyä siihen, mikä on elämässä tärkeintä: rakkaat ihmiset.

● ONKO TEILLÄ JOULUUN LIITTYVÄ MUISTO, JONKA VOISITTE JAKAA LUKIJOILLE?

Jouluuni kuuluvat musiikki ja tutut, kauniit, perinteiset joululaulut. Olemme keränneet joulukonsertilla varoja nuorten harrastusmahdollisuuksiin. Käymme tänäkin jouluna laulamassa vanhainkodissa ja sairaalassa tuomassa jouluiloa.

● KUINKA VIETÄTTE JOULUA?

Jouluaatto kulkee meillä joka vuosi samalla kaavalla: syömme joulupuuron, käymme kirkossa ja haudoilla, syömme jouluillallisen ja pukki käy kylässä. Illalla pakkaamme auton kotikaupungissani Forssassa ja lähemme yötä vasten ajamaan Pohjois-Karjalaan, jossa joulun alku uudelleen joulupäivänä mieheni vanhempien luona, toisessa mummolassa. Viisivuotias pikkuneitimme saa siis kaksi joulua, molemmissa mummoloissa! Välipäivinä on aikaa levätä. Jouluyön automatka on aina tunnelmallinen, sillä tiet ovat tyhjiä ja jouluyö on kaunis.

JONAS KONSTIG

Yhdessäoloa LAUTAPELIEN parissa

Yhteinen aika on elämän arvokkainta valuuttaa. Minulla on vaimo ja kolme lasta, ja sentään tämän valuan suhteen perheemme on rikas. Jaan mielelläni konstin, jolla sitä kerrytämme.

Kokoonnumme keittiön pöydän äärelle pelaamaan lautapelejä. Me lätkimme korttia, asettelemme pelimerkkejä tai heitämme noppaa melkein joka päivä.

Vielä muutama vuosi sitten tämä olisi kuulostanut hassulta minustakin. Kun ajattelin lautapelejä, minulle tulivat mieleen ne lapsuudesta tutut: loputtomat *Monopoli*-sessiot tai pelkkään noppatuuriin perustuvat *Yatzyt* eivät ole tarpeeksi lumoavia vangitsemaan mielenkiintoa tällä

lailla. Mutta modernit lauta- ja korttipelit ovat aivan toista maata.

Samoin kuin harva kai kuvittelee, että videopelit ovat yhä *Pacmania* ja *Tetristä*, myös lautapelit ovat kehittyneet tavalla *Riskin* ja *Scrabblen* ajoista. Modernit lautapelit ovat täynnä kiperiä päätöksiä, joiden kanssa pätkäillä pääsee flow-tilaan. Ne kertovat tarinoita. Esimerkiksi pelissä *Village* pelaajat kehittävät sukunsa arvostusta ja varallisuutta neljän sukupolven ajan käymällä torilla kaupaa ja nousemalla arvostettuihin asemiin kylänvaltuustossa ja kirkossa. Vanhin sukupolvi kuolee pelin aikana ja heidän tekonsa ikuistetaan kylän kronikkaan. Tämä kaikki yhdessä tunnissa oman keittiön

pöydällä: parempaa konstia nollata stressiä en tiedäkään.

Mitä lapsiin taas tulee, pidän pelejä erinomaisten kasvattavina. Pohjimmiltaan pelit opettavat yhteisiä sääntöjä ja keskittymistä: mitä tehdään, miksi ja milloin. Kolmivuotias poikani opettelee vielä oman vuoron odottamista. Nopat pitää antaa välillä isosiskolle! Siitä se lähtee.

Pelit opettavat myös matematiikkaa ja rationaalista ajattelua: jos pelaan tämän kortin, voin saada kolme pistettä, mutta ensi vuorollahan kortti on vielä arvokkaampi. Entä mitä sitten muut pelaajat aikovat tehdä? Jos Aino tarvitsee tiiliä talonsa rakentamiseen, hän ei varmaankaan ole seuraavaksi viemässä pelilaudalta puuta. Tällä lailla peleissä oppii psykologiasta tuttua *mielen teoriaa*: toisin sanoen asettamaan toisen asemaan.

Lisäksi pelit kasvattavat luonnetta. Voittaminen on pelin tavoite, mutta tavoite on lopulta tärkeämpi kuin voittaminen. Häviäjille ei ole tyylikästä ilkkua. Oma tappio pitää niellä arvokkaasti ja kiukuttelemta ja ehkä miettiä, mitä virheistä voisi oppia. Niin peleissä kuin elämässäkään ei voi voittaa, jos pelkää kuollakseen häviämistä, eikä kukaan tykkää huonoista häviäjistä.

Mökötyksen silti hyökätessä opettelemme nousemaan siitä ylös. Loppujen lopuksi hyvä peli ei koskaan ole haalea, vaan liikuttaa tunteita. Samahan pätee taiteeseen.

Lautapeliänsi ansiosta vietän nyt enemmän aikaa etenkin lasteni ja vaimoni kanssa kuin koskaan. Keittiön pöydällä pelailu on lähentänyt meitä niin, että suorastaan harmittaa niiden perheiden puolesta, joilta vastaava yhteinen harrastus puuttuu. Nykymaailma on täynnä digitaalisten ruutujen upottavia mustia aukkoja. Näiden kilpailijaksi täytyy kehittää analogisia tapoja pitää hauskaa yhdessä.

Sillä ennen kaikkea lautapelaaminen on kuitenkin hauskaa, ja se on sitä yhdessä. Ystävyys ei yhden määritelmän mukaan tarkoita paljon kummempaa kuin jaettu- ja hyviä kokemuksia, ja juuri niitä lautapelit tarjoavat.

Onneksi yhä useammat ihmiset ovat löytäneetkin lautapelit. Ne elävät parhaillaan varsinaista kulta-aikaa: ala kasvaa kohisten, ja uusia kiinnostavia pelejä mitä erilaisemmista aiheista ilmestyy lähes päivittäin. Aina ei tarvitse edes kilpailla toisten kanssa. Yhteistyöpelit ovat suosittu nykygenre. Esimerkiksi *Pandemiassa* pelaajat torjuvat maailmaa uhkaavia viruspidemioita ja voittavat tai häviävät kaikki yhdessä. Myös palomiespeli *Flash Point: Fire Rescuessa* taktiikat pitää suunnitella yhteistuumin: kuka sammuttaa liekit eteisestä, kuka menee pelastamaan uhrin palavasta keittiöstä. Mutta pelisuunnittelijat käyvät aina vain kekseliäämmiksi. *The Mind* esimerkiksi on sinänsä yksinkertainen: pelaajilla on kädessään numerokortteja, ja ne pitää pelata yhteiseen pinoon nousevassa järjestyksessä. Ongelma vain on siinä, ettei sanaakaan saa sanoa! Pelaajien täytyy ainoastaan toisiaan lukemalla kehittää yhteinen ajantaju ja aavistaa, milloin korttinsa lyö pöytään. Onnistuessaan kokemus on lähes taianomainen...

Kun ihmiset katsovat ehtoovuosinaan elämänsä taaksepäin, yleisin katumuksen syy on kuulemma se, että olisi pitänyt viettää enemmän aikaa rakkaimpiensa kanssa. Niin hassulta kuin se ehkä kuulostaakin, lautapeliänsi ansiosta olen luottavainen, että ainaakaan tätä virhettä en tee.

Kirjoittaja on kirjailija ja tarinakouluttaja.

VEIKKO SOMERPURO/WSOY

JUHA TANSKA

LIPPUINA NAUHASSA

Mieleeni on jäänyt yksi erityinen joulukuusen koristelu varhaislapsuudestani. Olin silloin viiden ja kuuden ikävuoden välillä. Seuraavana keväänä muuttaisimme kylän laidalta sähköttömästä mökistämme isovanhempieni luokse saman katon alle isompaan taloon. Tuon joulun valmisteluihin mökissä metsän laidassa sisältyi haikautta, joka jäi lapsen mieleen.

Äiti oli ostanut kaupasta kaikkein punaisimpia omenoita. Olisi tehnyt mieli puraista kyljestä pala, mutta se ei ollut sallittua. ”Vasta joulun jälkeen, jos ovat vielä syötäviä.” Äiti pujotti parsinneulan avulla karhunlangan kunkin omenan lävitse, teki solmun ja kiinnitti omenat lähelle puun runkoa. Omenoiden jälkeen tuli lippunauhan vuoro.

”Minkä maan lippuja nuo ovat? Miksi ne laitetaan kuuseen?” Äiti tunnisti aikamiehen valtion lipun, ja minä toistelin nimiä perässä. Syytä lippunauhan kiinnittämiseen joulukuuseen hän ei osannut selittää.

Tai ehkä olen unohtanut. Myöhemminä jouluina kansakoulun kuusijuhlassa kuusta koristettiin samanlainen nauha, liput vain olivat isompia ja nauha pidempi.

Mutta lippunauhan merkitys jäi edelleen askarruttamaan.

2000-luvun alussa sain vapaata seurakuntapäivän työstä ja mahdollisuuden työskennellä merenkulkijoiden parissa. Sataan oli jäänyt joulunpyhiksi muutama laiva. Kun aaton työt laivoilla oli hoidettu, väki kokoontui kirkolle. Läsä oli merenkulkijoita Intiasta, Indonesiasta, Norjasta, Saksasta, Ruotsista, Englannista, Puolasta ja Alankomaista. Kirkon vapaaehtoiset olivat kattaneet tarjolle pieniä jouluherkkuja: torttujen, pikkuleipiä, makeisia, kahvia ja teetä.

Aattoillan kuluttua lähemmäs puolta yötä päätimme laulaa yhdessä Jouluyö, juhlayö. Tuo yksinkertainen, mutta kaunis

joululaulu on eri käänöksinä levinnyt ympäri maapallon samalla tavalla kuin joulun sanoma. Laulun jälkeen naiset ja miehet lukivat kukin vuorollaan jouluevankeliumin omalla kielellään, Luukkaan evankeliumin toisesta luvusta. Lopuksi yksi kirkon vapaaehtoisista luki evankeliumin vielä suomeksi: "Siihen aikaan antoi keisari Augustus käskyn, että koko valtakunnassa oli toimitettava verolepano --"

Eri värisiä, eri kulttuureista tulevia ihmisiä katsellessa ja kuunnellessa palautui mieleen lapsuuden lippukoriste. Oli helppo uskoa, että enkelten laulu oli pieneksi hetkeksi käynyt toteen, kuin häivähdyksenä ihmiskunnan ikiaikaisesta kaipa-

sesta: " -- maan päällä rauha ihmisillä, joi-
ta hän rakastaa."

Pari vuotta sitten löysin vanhan tavaran liikkeestä lippunauhatarpeet. Nyt liput koristavat omaa joulupuuta. Mihin koristeeseen tai esineeseen sinulla liittyy erityisiä joulumuistoja ja tunteita?

Kirjoittaja työkentelee kirkkoherrana Haminan seurakunnassa.

MARIA NUUTINEN

Liisankodin joulu

Joulukuussa valot ja tuoksut johdattelevat meitä valmistautumaan Jeesuksen syntymäjuhlaan. Valmistautumiseen liittyy juhlapäiviä, iloja, suruja ja muistoja, monenlaisia tapahtumia ja tunteita. Jos on kokenut turvattoman lapsuuden, voi joulu olla pelottava ja ahdistava juhla jonka mielellään ohittaisi kokonaan ilman toimenpiteitä. Muistot voivat olla ristiriitaisia, välillä piparintuoksuisia ja välillä kipeitä, vieläkin sieluun sattuvia pelon ja ahdistuksen kokemuksia.

Itsenäisyyspäivän juhlassa me eri-ikäiset ja eri elämät eläneet naiset kokoonnumme miettimään itsenäisyyden merkitystä elämässämme. Vapauden hintana on ollut sodanjälkeisten sukupolvien kasvu rikkinaisissa syleissä, kipeiden sotamuistojen

ja sodan painajaisten varjossa. Vanhemmamme ja isovanhemmamme ovat uhranneet paljon; heidän uhrauksensa näkyvät ja tuntuvat meidän jokaisen elämässä. Meillä on mahdollisuus puhua ja purkaa kokemuksiamme, etsiä yhtymäkohtia omasta elämästämme ja aiempien sukupolvien elämästä. Voimme kasvaa yhdessä naisina, oppia omista ja toistemme kokemuksista ja päästä eteenpäin elämässämme.

Näiden ajatusten saattamana me kokoonnumme joulun viettoon tuoden oman riittämättömyytemme, heikkoutemme ja kärsimyksemme seimen äärelle. Kokoonnumme yhteen iloitsemaan Jeesuksen syntymästä, Jeesuksen, joka syntyi tallin sonnan ja lannan keskelle. Hän ei synty-

*"Häpeä ja ahdistus
voikin olla maaperä,
josta saadaan
erityisen hieno
kasvu."*

nyt palatsin puhtaisiin laka-
noihin vaan likaiseen seimeen,
eläinten hajuun ja ääniin. Hän
ei odota meiltä ulkokulttaista
elämää, hienoja puitteita ja
pintakiiltoa. Hänelle on tuttua
elämän sonta ja lanta, olosuh-
teiden kurjuus ja lannistavuus.
Vuosia sitten vietin ensim-
mäistä kertaa elämässäni jou-
lua yksin, murrettuna elämän
ankaruuden ja omien alemmuuden ja hä-
peän tunteitteni edessä. Sain kutsun läh-
teä joulukirkkoon, mutta häpesin itseäni
ja elämäni niin paljon että suostuin läh-
temään vain naapuriseurakuntaan. Jou-
lukirkossa pappi saarnasi Jeesuksesta, jo-
ka kutsui luokseen nekin, jotka kokivat
elämänsä olevan täynnä sontaa ja lantaa.
Hän tiesi, että minä ja moni muu tunsim-
me niin. Saarnaa kuunnellessa-
ni oivalsin, että häpeä ja ahdis-
tus voikin olla maaperä, josta
saadaan erityisen hieno kasvu;
itseä ja toisia ravitsevaa satoa
tuottava maa. Lanta on hyvä
kasvualusta, joka kompostoituna
voi tuottaa monenlaista hy-
vää satoa antavan maan. Ajat-
telin, ettei minulla olekaan hä-
tää, minulla on enemmän kuin

monella muulla. Kasvusta riittää jaettavaa
myös muille, kun vain tartun työhön.

Meillä kaikilla on oman elämämme kom-
posti eri vaiheessa. Joku vasta suunnitte-
lee sen perustamista, jollain toisella taas
on jo hyvää multaa johon istuttaa siemeniä.
Eräillä on jo satoa tuottava kukka-
penkki, pelto tai puutarha ja joku tarjo-
aa jo leipomastaan leivästä
hyvää kaikkien iloksi. Näis-
sä kaikissa vaiheissa saamme
tukea toinen toistamme, yh-
dessä kasvaen ja kasvattaen.
Kukin vuorollaan antaa ja
ottaa vastaan. Tämä on Liis-
ankodin joulun ihme.

*Kirjoittaja on
Liisankodin johtaja.*

Joulusauna

"Saunahullun" näkökulmasta!

Matkallani syntymästä tähän päivään asti olen muistini perusteella aina saunonut jouluisin. Vanhemmat ovat antaneet elämän opin, kiitos siitä heille, johon on aina kuulunut saunominen.

Elämäni varrella sauna on kuulunut viikkorutiiniin tavalla taikka toisella. Sauna oli normaalia puhdistustoimintaa ilman sen suurempaa merkitystä ajattelematta. Hurahtaessani saunaan on ajatusmaailmani muuttunut. Sauna on rauhoittumisen ja puhdistautumisen paikka.

Nykypäivien tulostavoitteet, haaveet paremmasta ja sosiaaliset menot vaativat oman aikansa muuttaen aikataulumme jatkuvasti. Kiireet, kiireet ja kiireet syövät huomaamattomasti fyysisesti sekä psyykkisesti voimavarojamme. Itse kaitaan välillä saunaa, seisahdumisen ja omien ajatusten lukemispaiikkaa. Sauna rauhoittaa.

Perinteisiin on kuulunut aina kotisaunassa saunominen. Kiertäessäni saunamatkoilla haluan tutustua uusiin saunoihin ja niiden saloihin. Jokaisessa saunassa asuu oma "henki". Tuon hengen tietysti luovat itse yrittäjä, rakentaja ja/tai suunnittelija yhdessä. Luovuudella ei ole rajoja, ei edes saunassa. Hyvä niin. Hyvistä kokemuksista ja uusista "hengistä" on helppo jakaa tietoutta eteenpäin.

Yleiset saunat ovat Suomessa saaneet tuulta purjeisiinsa taas uudelleen. Perinteiset vanhat yleiset mallit muuttuvat vastaamaan tätä päivää. Yleisen saunan oheen rakennetaan oheistoimintoja niiden kannattavuuden parantamiseksi. Silti hyvä.

Saunojen sosiaalinen merkitys on yhteiskunnallemme erittäin tärkeä. Saunottaessa on tehty tärkeitä päätöksiä (Urho Kekkonen). Yksinäisille se on myös paikka tavata toisia, hyvän harrastuksen merkeissä, tasa-arvoisesti saaden toivottavasti uusia ystävyksiä.

Ajallisesti suomalainen saunominen painottuu ilta-aikaan. Yleiset saunat tarjoavat osin jo aamusauvoja ennen työpäivää ui-

misen kera, virkistäytymistä ja itsensä lataamista.

Vuodessa saunapäiviä on suomalaisella monta. Vain kaksi saunapäivää vuodessa erottautuu kohokohdiksi, juhannus- ja joulusaunat. Juhannussauna on tunteellisesti kesän avusta, mutta käytännössä ja kalenterista katsottuna melkein loppukesän alkua. Saunominen aattona kuuluu perinteisiimme. Yhdessä sukulaisten, tuttavien yms. kanssa puhdistautuminen on osa saunomisperinnettä ennen juhannuskarkeloita.

Joulusaunan merkitys on aivan toisenlainen. Joulu on yhdessä olon aikaa, oman perheen ja lähisukulaisten kanssa. Saunomiselle haetaan puhtautta ja joulurauhaa yhteisöön. Mielen rauhoittaminen ilman kiireitä. Luokaamme löylyä rauhaisasti nauttien löylyn lämmöstä.

Toivottaen kaikille hyvää Joulurauhaa Joulusaunan kera!

Kirjoittaja on Saunamestari Kilta ry:n puheenjohtaja.

Ps. Huoltakaa sauna ajoissa ja luokaa löylyä!

SAUNAMESTARI KILTA RY

Yhdistyksen kaikilla jäsenillä on Saunamestarin arvonimi. Yhdistyksen taipaleen alussa käytettiin Saunahullun arvonimeä, joka todettiin huonoksi ja muutettiin Saunamestariksi. Arvonimen saajan tulee täyttää tiukat kriteerit, esim. omata riittävät saunatietoudet ja olla kyvykäs sekä halukas edistämään suomalaista saunakulttuuria toimillaan. Pelkkä lauteiden normikulutus ei riitä. Vuosittain yhdistys valitsee yhden tai kaksi arvonimen saajaa. Yhdistys ylläpitää muiden toimien ohella myös saunatapahtuma-kalenteria, www.saunaseurat.fi. Kalenterissa on yleisiä saunatapahtumia, joihin voivat kaikki osallistua.

MARKO KAILASMAA

Minne katosivat sanat

Minne katosivat sanat,

joita jätin sanomatta, kysymättä, vastaamatta?

Minne jäivät ihmiset, joita en tavatessani kohdannut

ja joita nyt ikävöin?

Varjele minut, Katoamaton, etten joutuisi

elämän rajalla kysymään:

Minne katosi aika, jota odotin?

PIA PERKIÖ
teoksessa Tulla kohdatuksi, kuulluksi
(Katharos Oy 2006)

Annetaan itselle ja perheelle RAITIS JOULU

Joulun on muistojen, mutta samalla myös tulevaisuuden aikaa. Vuodenvaihteen juhla-aikana koettu kantaa pitkälle tulevaan vuoteen. Samalla joulun kokemukset rakentavat kaikkia myöhempiä elinvuosiamme. Kun esimerkiksi seniorikansalaisilta kysytään lapsuudesta, perheestä ja elämän parhaimmista muistoista, niin monien muistot vievät juuri jouluun. Puitteet eivät välttämättä ole olleet runsaat tai edes kovin juhlavat, mutta harras tunnelma ja vanhempien arvostus juhla-aikaa kohtaan ovat saaneet lapset hiljentymään joulun viettoon. On syntynyt yhteinen kokemus siitä, miten pyhä koskettaa arkea. Ehkä siksi niin monelle jo korkeampiin ikävuosiin ehtineille on vieras ajatus joulusta massakulutuksen ostohurmiona, koska se vain peittää joulun aidoimman sanoman.

Sama on päihteiden kohdalla. Järjestäessämme tänä vuonna 21. kerran *Anna lapselle raitis joulun* -kampanjaa, tulee toistuvasti mieleen kysymys, millä perusteella kukaan voi yhdistää alkoholin tai muut päihteet jouluun. Ja silti yhä niin monelle pientenkin lasten vanhemmalle, olisi syytä esittää kysymys, onko joulunaika vain tilaisuus arjen haasteiden ”päihdepakoon” vai tilaisuus elää ainutkertaisia aikoja lastensa kanssa. Millaiset muistot ja mallit he saavat? Miten he aikanaan rakentavat omaa perhettään ja kasvattavat uutta sukupolvea niiden varassa?

Sukupolvien ketjun ja saamamme arvokkaan kristillisen perintömme vuoksi joulussa ja koko elämässä on läsnä raittiuden laki ja evankeliumi. Laki on siinä, ettemme saa antaa vääryyksien jatkua. Tilastot kertovat osaltaan karua totuutta tämän päivän Suomesta. Maassamme noin 70 000 lasta kärsii molempien tai jommankumman vanhempansa päihdeongelmasta. Näiden lasten mielenterveysongelmien riski 13–17-vuotiaana on noin puolitoistakertainen ja päihteiden käytön riski kaksinkertainen verrattuna muihin lapsiin. Suomalaisperheissä

koetaan vuosittain 2,2 miljoonaa kertaa tilanne, jossa aikuiset ovat merkittävästi päihtyneenä lasten seurassa. Tämä tarkoittaa, että alkoholi on osa 6000 lapsen elämää joka päivä. Mikä tilanne onkaan sitten vielä jouluna!? Tämä tarkoittaa riskitilanteita, välinpitämättömyyttä ja pahimmillaan väkivaltaa lapsia kohtaan. Meillä jokaisella on vastuu puheeksi ottamisesta ja ongelmiin puuttumisesta. Emme saa kääntää selkäämme kenenkään kärsimykselle.

Juuri tässä kanssakansalaistemme, lähimmäistemme, tukemisessa on raittiuden lain ja evankeliumin raja. Välinpitämättömyys on hylkäämistä, mutta asioihin puuttuminen rakkautta ja arvostamista. Sillä se miten sen teemme, tuo evankeliumin asiaan. Läsnaolomme, katseemme, kädenpuristus tai hellä kosketus kertokoon sen, että arvostamme ja kunnioitamme toista. Olennaista on ymmärtää oma vajaavaisuus, jotta emme millään tavalla erehdy luulemaan olevamme toistemme yläpuolella. Sillä siinä on raittiuden evankeliumi, kun kohtaa elämäntilanteensa, myös päihteiden käyttönsä, rehellisesti ja todella muuttaa sen minkä voi. Tunnustaa virheensä ja hyvittää tekonsa. Silloin kaikki ovat tervetulleita yhteiseen ja parempaan huomiseen. Sillä joulun sanoman äärelle hiljentyessä, kuulee siinä pääsiäisen tavoin viestin anteeksiantamuksesta ja armollisuudesta. Tämän elämän kaikkia vahinkoja ei täällä ajassa korjata, mutta muutos saa alkaa rakentua anteeksiantamisen ja uuden yrittämisen varaan. Sen äärelle meidän on jälleen hyvä käydä tänäkin jouluna. Siksi rohkeasti kaikkia antamaan rakkailleen ja läheisilleen sekä siinä samassa itselleen parhaimman yhteisen joululahjan – raittiin joulun ja samalla koko elämän.

Kiitän Suomen Valkonauhaliittoa monia vuosia jatkuneesta ja runsaasta yhteistyöstä *Anna lapselle raitis joulun* -kampanjan järjestämisessä ja toivotan kaikille siunattua joulun aikaa.

Kirjoittaja on Raittiuden Ystävät ry:n toiminnanjohtaja

**ANNA
LAPSELLE
RAITIS JOULU**

www.annalapselleraitisjoulu.fi

Posti Green

Eläviä sanoja

*Tämä on se yö, jona kristityt kaikkialla
maailmassa kokoontuvat kuulemaan,
mitä tapahtui kerran pienessä
Betlehemin kaupungissa.*

*Tämä on se yö, jona joulutähden
taivaallinen valo valaisee pimeään maan
ja enkeli tuo sanoman Vapahtajan syntymästä.*

*Tämä on se yö, jona ihmisen sovituksen
ja anteeksiannon ikävä,
ilon ja rauhan ikävä, tulevaisuuden
ja toivon ikävä saa vastauksen.*

*Tämä on se yö, jona profeettojen
ennustukset toteutuvat,
yö jona Vapahtaja on keskellämme,
murtaa meitä sitovat kahleet
ja ottaa pois kuormat harteiltamme.*

*Tämä on se yö, jona kristikunta käy rukoukseen
Jeesus-lapsen seimen äärelle,
Yö, joka loistaa kuin kirkas päivä.*

(Kirkkokäsikirjasta)

Valkonauha Suomessa: vastuuta sinusta ja minusta vuodesta 1896